

بسمه تعالی

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرائی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، این شیوه‌نامه در چارچوب آئین‌نامه یکپارچه دوره تحصیلی دکتری ویژه دانشگاه‌های دولتی مصوب جلسه شماره ۸۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم شده است.

تعاریف

وزارت: وزارت علوم تحقیقات و فناوری است.

آموزش رایگان: تسهیلات قانونی که به موجب آن دانشجویان می‌توانند بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت تحصیل کنند.

دانشجو: فردی که در یکی از رشته‌های دوره تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته برابر ضوابط پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.

دانش آموخته: فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده است.

مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی که دانشجو برابر ضوابط معین به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

انصراف تحصیلی: فرآیندی که در آن، دانشجو به طور خود خواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

استاد راهنما: یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه به عهده دارد.

استاد مشاور: یکی از اعضای هیات علمی یا متخصص صنعتی است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پایان نامه به عهده دارد.

برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.

واحد درسی: مقدار مفاهیم یا مهارت‌هایی که برای فراگیری دانشجو در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود. هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد علمی دانشگاه، متشکل از تعدادی عضو هیات علمی است که دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی هستند.

درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری است.

رشته تحصیلی: یک برنامه آموزشی است که با محتوا و روش‌شناسی خاص در قالب برنامه درسی اجرا می‌شود.
نیم‌سال تحصیلی: هر نیم‌سال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۱- هدف از تدوین این آئین‌نامه انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشکده‌های دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه در راستای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره دکترای تخصصی است.

ماده ۲- شرط ورود به دانشگاه، تایید شایستگی‌های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت، دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی ارشد مورد تایید وزارت و احراز توانایی در زبان انگلیسی است.

تبصره ۱- شرط لازم جهت احراز بسندگی زبان خارجی برای دانشجویان دوره دکتری تخصصی طبق شیوه‌نامه اجرایی احراز بسندگی زبان خارجی مصوب وزارت مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۷ می‌باشد. در مورد استفاده از تبصره ۳ ماده ۲ شیوه‌نامه مذکور، شرکت در یکی از آزمون‌های مندرج در جدول ۱ با حداقل امتیاز ذکر شده مورد تایید می‌باشد. شرط لازم برای ثبت نام در آزمون جامع آموزشی کسب یکی از شرایط ماده ۲ شیوه‌نامه مصوب وزارت است.

جدول ۱- حد نصاب لازم آزمون‌های زبان انگلیسی مورد تایید برای پذیرش قطعی در دوره دکترا

نام آزمون	IELTS	TOLIMO	MSRT (MCHE)	TOFEL (PBT)	TOFEL (IBT)
حداقل نمره قبولی	۵/۵	۵۰۰	۵۰	۵۰۰	۶۰
نام آزمون	دانشگاه علم و صنعت ایران	دانشگاه تهران	دانشگاه شهید بهشتی	دانشگاه تربیت مدرس	دانشگاه امیرکبیر
حداقل نمره قبولی	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰

ماده ۳- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی است.
تبصره ۱- دانشگاه اختیار دارد با رعایت نظام آموزشی، برنامه درسی مصوب را برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۴- دانشگاه موظف است برای دوره‌ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است را اجرا نماید.

ماده ۵- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در دوره تحصیلی دکترای تخصصی صرفاً یک‌بار امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه هیأت امنای دانشگاه است.

ماده ۶- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی الزامی است.

تبصره ۱- اگر دانشجو در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

ماده ۷- پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط عضو هیأت علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزیابی می‌شود.
تبصره ۱- برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

ماده ۸- مدت مجاز تحصیل در دوره دکترای تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش یابد. تحصیل در نیمسال نهم، رایگان و با مجوز استاد راهنما می‌باشد. اعطای سنوات نیمسال دهم در اختیار معاون آموزشی دانشکده و انجام آن با پرداخت شهریه طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲- تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره دکترای تخصصی در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۹- حضور دانشجوی دوره دکتری در دانشگاه، تمام وقت است و با نظارت استادان راهنما و تایید گروه آموزشی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱- در صورت اعلام عدم مراجعه بیش از یک ماه دانشجو توسط استاد راهنما و تایید گروه آموزشی، اخطار کتبی توسط معاون آموزشی دانشکده به دانشجو ابلاغ شده و رونوشت آن به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌گردد. همچنین یک ماه به وی مهلت داده می‌شود تا نحوه حضور خود را اصلاح نماید. در غیر این صورت، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲- درج دومین اخطار کتبی ناشی از عدم حضور دانشجو در پرونده آموزشی وی، منجر به محرومیت دانشجو از ادامه تحصیل می‌شود.

ماده ۱۰- تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است (رساله دکترا) که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می شود.

ماده ۱۱- معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو قبل از پذیرش با شرایط ذیل امکان پذیر است:

- دروس گذرانده شده با دروس جدید، بنا به تشخیص گروه آموزشی، مشابهت محتوایی داشته باشد.
- نمرات دروس پذیرفته شده فقط در معدل کل دانشجو محاسبه می شود.
- پذیرش دو درس یکسان (از نظر محتوی و عنوان) با میزان واحدهای متفاوت به شرطی امکان پذیر است که تعداد واحدهای کمتر تطبیق داده شود.
- حداکثر واحدهای قابل تطبیق و پذیرش نباید بیش از ۵۰٪ کل واحدهای درسی رشته (بدون محاسبه رساله) باشد.
- دروس گذرانده شده با نمره کمتر از ۱۶ قابل معادل سازی نیست.
- به ازای هر ۱ واحد از دروس معادل سازی شده، ۱۵ روز از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

ماده ۱۲- در صورت وجود درس جبرانی در برنامه درسی یا به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، دانشجو موظف است حداکثر تا ۱۲ واحد درسی را به عنوان دروس جبرانی اخذ نماید. گذراندن این درسها اجباری است اما نمره و واحد آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل لحاظ نمی شود. نمره قبولی در دروس جبرانی حداقل ۱۴ است.

تبصره ۱- به ازای گذراندن هر ۶ و ۱۲ واحد درسی جبرانی، به ترتیب یک و دو نیمسال به طول سنوات تحصیلی مجاز دانشجو افزوده می شود.

ماده ۱۳- حداقل و حداکثر تعداد واحد درسی (جبرانی/اصلی) در یک نیمسال به ترتیب ۶ و ۱۰ واحد است. در صورتی که تعداد واحدها به هر دلیل کمتر از ۶ واحد باشد، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۱۴- چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر دوره تحصیلی، رشته و یا گرایش با رعایت پیش نیاز هر درس طبق برنامه درسی مصوب، با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی می باشد.

تبصره ۱- دروسی را که دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد گذرانده اند، نمی توانند مجدد در دوره دکتری بگذرانند. نام و محتوای درس توسط گروه آموزشی مورد بررسی قرار می گیرد.

تبصره ۲- تغییر فهرست دروس تنها در شرایط اضطراری و ارائه مدارک لازم امکان پذیر است. برای این کار، تأیید استاد راهنما، گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده لازم است.

ماده ۱۵- در شرایط خاص، تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

ماده ۱۶- نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۱- در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما و موافقت گروه آموزشی فقط در یک نیمسال تحصیلی حداکثر ۶ واحد درسی را علاوه بر سقف واحدهای درسی برای جبران معدل کل بگذراند. در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۲- محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می شود.

تبصره ۳- برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام دروس دوره الزامی است.

ماده ۱۷- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود. دانشگاه در صورت عدم ثبت نام دانشجو، دو ماه پس از شروع نیمسال، انصراف دانشجو را اعلام می نماید و حکم قطعی آن را صادر می کند.

ماده ۱۸- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل باید درخواست خود را پس از تایید گروه آموزشی به معاونت آموزشی دانشکده ارائه دهد. دانشجو می تواند یک بار و حداکثر تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

ماده ۱۹- دانشجو می تواند با موافقت دانشگاه و احتساب سنوات تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱- درخواست مرخصی تحصیلی با احتساب در نیمسال اول تحصیل دانشجو ممنوع است. در شرایط خاص، درخواست دانشجو در گروه آموزشی بررسی می گردد.

تبصره ۲- استفاده از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، در مواردی چون بارداری و زایمان، بیماری، ماموریت همسر یا والدین و ... منوط به تایید درخواست در کمیسیون بررسی موارد خاص است.

تبصره ۳- دانشجو متقاضی استفاده از مرخصی تحصیلی با احتساب لازم است تا قبل از شروع هفته هشتم آموزشی هر نیمسال، نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در سامانه آموزشی دانشگاه اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل نماید.

ماده ۲۰- تغییر رشته یا انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاهها (دولتی- غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۲۱- در جهت ارتقا تواناییهای آموزشی، پژوهشی و اجرایی دانشجویان دوره دکتری، دانشجویان موظف هستند که در امور آموزشی، پژوهشی و اجرایی با دانشکده مربوط همکاری کنند.

ماده ۲۲- امتحان جامع به منظور ارزیابی قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو و برای استمرار فعالیت‌های پژوهشی انجام می‌گیرد. ارزیابی جامع دارای دو بخش آموزشی و پژوهشی است و قبولی در آن منوط به موفقیت در هر دو بخش است. عدم موفقیت یا عدم شرکت در هر نوبت در هر بخش به منزله عدم موفقیت در ارزیابی جامع است.

ماده ۲۳- بخش آموزشی ارزیابی جامع، پس از داشتن شرط لازم جهت احراز بسندگی زبان خارجی طبق تبصره ۱ ماده ۲، گذراندن حداقل ۱۲ واحد از واحدهای درسی دوره توسط دانشجو و کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از واحدهای اخذ شده دوره، حداکثر تا پایان نیم‌سال چهارم تحصیلی، طبق تشخیص و برنامه شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برگزار می‌شود.

تبصره ۱- ارزیابی بخش پژوهشی صرفاً بعد از موفقیت دانشجو در بخش آموزشی انجام می‌گیرد.
تبصره ۲- در صورت عدم قبولی و یا عدم احراز شرایط شرکت در بخش آموزشی ارزیابی جامع از دانشجو در ابتدای پنجمین نیم‌سال تحصیلی، ثبت‌نام به عمل نمی‌آید و دانشجو از تحصیل محروم می‌گردد.
تبصره ۳- دانشجو تنها می‌تواند در دو نیم‌سال متوالی در بخش آموزشی ارزیابی جامع شرکت نماید.
تبصره ۴- جهت برنامه‌ریزی و آمادگی دانشجویان لازم است تاریخ امتحانات جامع هر سال در تقویم آموزشی دانشکده اعلام گردد.

ماده ۲۴- بخش آموزشی ارزیابی جامع در حداقل ۳ درس تحصیلات تکمیلی مرتبط با رشته دانشجو، با اولویت در راستای موضوع تحقیق، به پیشنهاد استاد راهنما، تایید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، به عمل می‌آید. این ارزیابی به صورت کتبی (۷۰ درصد نمره کل بخش آموزشی) و شفاهی (۳۰ درصد نمره کل بخش آموزشی) برگزار می‌شود.

تبصره ۱- استاد/استادان راهنمای دانشجو می‌تواند حداکثر در یک موضوع به عنوان ارزیاب تعیین شود.
تبصره ۲- هر ارزیاب از اعضای هیأت علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری با ۳ سال سابقه تدریس در مقطع تحصیلات تکمیلی است که تنها می‌تواند ارزیاب یک درس باشد.

ماده ۲۵- شرط قبولی در بخش آموزشی ارزیابی جامع، کسب نمره قبولی در هر ماده درسی آزمون جامع و کسب میانگین کل حداقل ۱۶ است. در صورت عدم موفقیت در ارزیابی آموزشی در اولین بار، به شرط رعایت تبصره ۲ ماده ۲۲، دانشجو می‌تواند برای بار دوم نیز در ارزیابی شرکت نماید.

تبصره ۱- آزمون شفاهی پس از آزمون کتبی انجام می‌پذیرد و شرط برگزاری آن، کسب نمره قبولی در هر ماده درسی آزمون کتبی و کسب میانگین کل حداقل ۱۵ در آزمون کتبی است.

تبصره ۲- در صورتی که در آزمون کتبی، معدل زیر ۱۵ کسب شود و یا نمرات دانشجو در دو یا سه درس زیر ۱۴ باشد، به دانشجو تنها یک بار دیگر فرصت داده می‌شود تا در آزمون جامع کتبی که در نیم‌سال بعدی برگزار می‌شود، شرکت نماید.

تبصره ۳- در صورتی که معدل آزمون کتبی بالای ۱۵ و نمره یک درس، زیر ۱۴ باشد، به دانشجو فرصت داده می‌شود که حداکثر در بازه ۳۰ روز، مجدداً در آزمون کتبی همان درس شرکت نماید. در این حالت، نتیجه آزمون جامع کتبی بر اساس نمرات قبلی دو درس و نمره جدید درس دارای آزمون مجدد برآورد می‌شود.

ماده ۲۶- تصویب طرح پیشنهادی رساله پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع آموزشی، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱- دانشجو موظف است بلافاصله پس از نیم‌سالی که آزمون جامع آموزشی در آن برگزار شده، از پیشنهاد خود دفاع نماید.

تبصره ۲- مجوز برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد، منوط به دریافت گواهی کارگاه آموزشی است که هر نیم‌سال توسط معاونت پژوهشی دانشگاه برگزار می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که دانشجو نتواند تا ابتدای نیم‌سال ششم تحصیل از پیشنهاد دفاع نماید، از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۷- بخش پژوهشی ارزیابی جامع بر اساس داوری گزارش کتبی و شفاهی دانشجو از میزان و نحوه پیشرفت امر پژوهش توسط هیأت ارزیابی در یک نوبت انجام می‌پذیرد. ضرورت دارد ارزیابی جامع پژوهشی در دومین نیم‌سال پس از تصویب پیشنهاد صورت گیرد. نظر هیأت ارزیابی‌کننده به دو صورت "قبول" و یا "رد" است. دریافت نظر "رد" در این مرحله، به عنوان مردودی در ارزیابی جامع محسوب می‌شود.

تبصره ۱- هیأت ارزیابی آزمون جامع پژوهشی شامل استاد/استادان راهنما و دو داور داخلی که در جلسه دفاع از پیشنهاد دانشجو حضور داشته‌اند، می‌باشد.

تبصره ۲- در صورت مردودی در ارزیابی پژوهشی، دانشجو با تایید هیأت ارزیابی آزمون جامع پژوهشی، حداکثر یک نیم‌سال دیگر فرصت دارد تا بار دیگر در آزمون جامع پژوهشی شرکت نماید. دانشجو در صورت مردودی دوباره در این آزمون، از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۸- رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب می‌کند.

ماده ۲۹- استاد راهنما از میان اعضای هیأت علمی دانشکده و با تایید گروه آموزشی معرفی می‌گردد.
تبصره ۱- با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب استاد راهنمای دوم دانشجوی می‌تواند از بین اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا سایر دانشگاه‌های دیگر باشد. مشروط بر این که سهم استاد راهنمای اول از هدایت رساله بیش از نصف باشد.

تبصره ۲- استاد/استادان راهنما باید حداقل دارای مرتبه استادیاری با حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی بوده و راهنمایی حداقل دو پایان‌نامه کارشناسی ارشد دفاع شده را نیز عهده‌دار بوده باشد.

تبصره ۳- انتخاب حداکثر دو مشاور به پیشنهاد استاد راهنما با تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه حداقل استادیاری و یا با تخصص حرفه‌ای مربوط امکان‌پذیر است.

تبصره ۴- پذیرش دانشجوی منوط به موافقت یکی از استادان مبنی بر هدایت دانشجوی می‌باشد بنابراین کلیه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی زیر نظر استاد راهنما می‌باشد.

تبصره ۵- به دلایلی اگر حداکثر تا دو نیم‌سال پس از شروع تحصیل دانشجوی، استاد راهنما از هدایت دانشجوی انصراف دهد، باید تقاضای خود را همراه با توضیحات لازم به گروه آموزشی ارائه نماید تا موضوع در گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی گردد.

ماده ۳۰- هیأت داوران جلسه دفاع از پیشنهاد متشکل از استادان راهنما و مشاور و ۴ عضو هیأت علمی با رتبه حداقل استادیاری به عنوان داور است که به پیشنهاد گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌شوند. دو نفر از داوران، در صورت امکان از اعضای هیأت علمی داخل گروه آموزشی و در غیر این صورت از داخل دانشکده مربوط و دو نفر دیگر، از اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه هستند. حداقل یکی از داوران خارجی باید دارای مرتبه دانشیاری یا بالاتر باشد.

تبصره ۱- حضور استادان راهنما، داوران داخلی و خارجی و نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع از پیشنهاد الزامی است و جلسه بدون حضور حتی یک شخص از ایشان، رسمیت پیدا نمی‌کند. در صورتی که استاد راهنما با مجوز دانشگاه، خارج از کشور است، گروه آموزشی باید فرد دیگری را به عنوان نماینده، معرفی و وی در جلسه دفاع حضور داشته باشد. استاد راهنما هم از خارج کشور به صورت مجازی در جلسه شرکت نماید. در صورتی که دانشجوی، دو استاد راهنما دارد، استاد راهنمای دیگر می‌تواند نماینده باشد.

تبصره ۲- هیأت داوران می‌بایست در جلسه دفاع از پیشنهاد، پیش دفاع و دفاع از رساله تغییری نکنند. در غیر این صورت، تغییر در اسامی داوران باید با مجوز شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده باشد و صورت جلسه گروه آموزشی مبنی بر دلیل تغییر در اسامی در پرونده دانشجوی قرار گیرد.

ماده ۳۱- دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری بخشی از فعالیت‌های پژوهشی خود را طبق آئین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از موسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی طی نماید. دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می‌برد (اعم از داخل و خارج)، موظف است در هر نیم‌سال تحصیلی انتخاب واحد کند.

ماده ۳۲- پس از اتمام نگارش متن رساله و تایپ و صفحه‌بندی کامل آن توسط دانشجو و همچنین به شرط حداقل کفایت دستاوردهای علمی، استادان راهنما مراتب تأیید خود و آمادگی دانشجو برای برگزاری جلسه پیش دفاع را به اطلاع مدیر گروه آموزشی مربوطه می‌رسانند. گروه آموزشی حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از دریافت تأییدیه استادان راهنما و همچنین نسخه نهایی تایپ شده رساله، در صورت وجود شرایط لازم، فرصت دارد تا با برگزاری جلسه پیش دفاع موافقت نماید. نظر گروه آموزشی باید ظرف دو هفته به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد. پس از آن در صورت وجود شرایط لازم، مجوز پیش دفاع از طرف مدیریت تحصیلات تکمیلی صادر می‌گردد.

تبصره ۱- صدور مجوز پیش دفاع منوط به ارائه گواهی شرکت دانشجو، حداقل در ۳ جلسه دفاعیه دانشجویان دکتری دانشکده در طول تحصیل است که از سوی معاون آموزشی دانشکده صادر می‌شود.

تبصره ۲- دفاع از رساله مشروط به اخذ پذیرش چاپ مقاله تحقیقی کامل، مبتنی بر رساله در نشریات ادواری دارای نمایه معتبر است. دانشجو می‌تواند با احراز ماده ۳۲ و یکی از شروط زیر از رساله خود دفاع نماید. معیار رتبه‌بندی مجلات، پایگاه استنادی Web of Science است. مجلات علمی - پژوهشی نباید در لیست سیاه وزارت باشند.

• در رشته‌های زبان و ادبیات فارسی و معارف اسلامی

○ اخذ پذیرش چاپ و یا انتشار حداقل دو مقاله علمی- پژوهشی معتبر

• در باقی رشته‌ها

○ اخذ پذیرش چاپ و یا انتشار یک مقاله به زبان انگلیسی در مجلات معتبر علمی با درجه Q1

○ اخذ پذیرش چاپ و یا انتشار یک مقاله به زبان انگلیسی در مجلات معتبر علمی با درجه

حداقل Q4 و یک مقاله علمی- پژوهشی معتبر

○ در نیم‌سال دهم تحصیلی به بعد، دانشجو می‌تواند با داشتن پذیرش چاپ و یا انتشار یک

مقاله در مجلات معتبر علمی با نمایه Scopus از رساله خود دفاع نماید. در این حالت درجه

رساله نمی‌تواند عالی ارزشیابی گردد.

تبصره ۳- مقالات مستخرج از رساله باید شامل نام تمام استادان راهنما و مشاور باشد که یکی از استادان

راهنما، نویسنده مسئول است. ترتیب نام نویسندگان مقالات مستخرج از رساله عبارت است از: نام دانشجو،

نام استادان راهنما و نام استادان مشاور.

ماده ۳۳- جلسه پیش دفاع رساله با حضور استادان راهنما، داوران داخلی (طبق پیشنهاد مصوب دانشجو) و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می یابد. محل و تاریخ برگزاری جلسه پیش دفاع با هماهنگی استادان راهنما و اعضای هیأت داوران تعیین می گردد و حداقل ده روز پیش از تاریخ برگزاری جلسه، موضوع توسط دانشکده به صورت کتبی به اطلاع دانشجو و اعضای جلسه می رسد.

تبصره ۱- جلسه پیش دفاع در روزهای کاری برگزار می شود. دانشجو حداکثر ۴۰ دقیقه وقت دارد تا رساله خود را ارائه نماید. پس از آن داوران، سوالات خود را مطرح می کنند.

تبصره ۲- درباره رساله دانشجو طبق نظر اکثریت حاضران جلسه به شرح زیر تصمیم گیری می شود:

- بلامانع بودن برگزاری جلسه دفاع از رساله با انجام اصلاحات
- برگزاری مجدد جلسه پیش دفاع در مدت زمان مقرر

تبصره ۳- هیأت راهنما شامل استادان راهنما و مشاور در جلسه پیش دفاع تنها یک رای دارند.

تبصره ۴- در صورت بلامانع بودن برگزاری جلسه دفاع، دانشجو حداکثر سه ماه وقت دارد تا اصلاحات پیشنهادی را انجام و با تایید هیأت راهنما، درخواست صدور مجوز دفاع از رساله نماید در غیر این صورت برگزاری مجدد جلسه پیش دفاع اجباری است.

ماده ۳۴- پس از اتمام اصلاحات مصوب جلسه پیش دفاع، توسط دانشجو و تایید استادان راهنما، دانشجو باید برای برگزاری جلسه دفاع تقاضا دهد. پس از تایید مدیر گروه آموزشی و معاون آموزشی دانشکده، پرونده پیش دفاع توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و مجوز برگزاری جلسه دفاع از رساله صادر می گردد.

تبصره ۱- فاصله زمانی بین پیش دفاع و دفاع نهایی نباید کمتر از یک ماه و بیشتر از دو ماه باشد.

ماده ۳۵- جلسه دفاع از رساله دکتری توسط نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه مدیریت می شود. وظایف مدیر جلسه، اداره و نظارت بر حسن برگزاری جلسه دفاع مطابق ضوابط جاری در تاریخ مقرر، تنظیم وقت پرسش و پاسخ و تنظیم و تکمیل صورتجلسه دفاع در چارچوب تعیین شده توسط دانشگاه است. حضور نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع تا اتمام کامل جلسه از جمله جمع بندی و محاسبه نمرات رساله و اعلام نتیجه به دانشجو، الزامی است و مجاز به شرکت در فرآیند ارزشیابی علمی نمی باشد.

تبصره ۱- دانشجوی دکتری در مدت حداکثر ۴۰ دقیقه رساله خود را ارائه و از آن دفاع می نماید.

تبصره ۲- فیلم برداری و گرفتن عکس در طی دفاعیه و تا قبل از جلسه پرسش و پاسخ داوران، به گونه ای که موجب اختلال در برگزاری جلسه نگردد، مجاز است ولی فیلم برداری در زمان پرسش و پاسخ مجاز نمی باشد.

تبصره ۳- هیأت راهنما شامل استادان راهنما و مشاور در جلسه پیش دفاع تنها یک رای دارند.

ماده ۳۶- دانشجو می بایست حداکثر دو ماه پس از برگزاری جلسه دفاع، اصلاحات پیشنهادی را انجام داده و بعد از تایید هیأت داوری، بلافاصله نسبت به تسویه حساب با دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۱- در صورت عدم انجام اصلاحات در زمان تعیین شده، تصمیم گیری در مورد دانشجو بر عهده گروه آموزشی می باشد.

تبصره ۲- دانشجو حداکثر تا شش ماه پس از تحویل اصلاحات فرصت دارد تا فرآیند تسویه را با پرداخت جریمه دیرکرد مصوب هیأت رئیسه دانشگاه، انجام دهد. پس از گذشت شش ماه، دانشگاه در مورد دانشجو تصمیم می گیرد.

ماده ۳۷- ارزشیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی، نحوه نگارش رساله، یافته‌ها و برون دادهای پژوهشی صورت می گیرد. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می شود:

- عالی (۱۹ تا ۲۰)
- خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)
- خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)
- مردود (کمتر از ۱۶)

تبصره ۱ - چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تشخیص و تایید هیأت داوران، در صورت داشتن سنوات، حداکثر یک نیمسال تحصیل به دانشجو اجازه داده می شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیأت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲- دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با حداقل درجه قبولی دفاع کند، مشمول حکم اخراج می شود و پس از تسویه حساب و رعایت سایر ضوابط، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می شود.

ماده ۳۸- ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶، موفقیت (قبولی) در دفاع از رساله و ارائه تأییدیه انجام اصلاحات مورد نظر هیأت داوران است.
تبصره ۱- تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۳۹- هماهنگی های لازم جهت برگزاری جلسات دفاع از پیشنهاد، آزمون جامع پژوهشی، پیش دفاع و دفاع در چارچوب زمان بندی مصوب دانشکده شامل تکمیل و ارسال درخواست و همچنین تعیین تاریخ دقیق جلسه، به عهده دانشجو و استادان راهنما می باشد. پس از تعیین زمان و مکان جلسه، دعوتنامه از طرف رئیس دانشکده برای مدعوین ارسال می گردد.

ماده ۴۰- در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می شود:

- میانگین نمره های درس هایی که در کل دوره آموزشی خود اخذ کرده است، کمتر از ۱۶ شود.
- صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار ارزیابی آزمون جامع آموزشی یا در پایان نیمسال چهارم تحصیل احراز نشود.

- عدم شرکت یا عدم احراز شرایط شرکت در هر یک از ارزیابی‌های جامع تا مهلت‌های زمانی تعیین شده در این شیوه نامه.
 - عدم موفقیت در تصویب پیشنهاد رساله تا پایان نیم‌سال پنجم از تحصیل.
 - صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار ارزیابی آزمون جامع پژوهشی احراز نشود.
 - رساله دانشجو با رعایت تبصره ۱ ماده ۳۷ "مردود" ارزیابی شود.
 - مدت مجاز تحصیل دانشجو با رعایت تبصره ۱ ماده ۸ به پایان برسد.
- تبصره ۱- در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری، دانشگاه با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را به وی اعطا می‌نماید.
- ماده ۴۱- چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (مانند دستبرد ادبی، جعل، تقلب، کپی برداری و ...) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تایید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.
- تبصره ۱- احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.
- ماده ۴۲- در شرایط خاص، تقاضای دانشجو در موارد ذکر شده در این شیوه‌نامه پس از تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در کمیسیون بررسی موارد خاص طرح می‌گردد.
- ماده ۴۳- مسئولیت حسن اجرای این شیوه نامه و پاسخگویی قانونی مترتب به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده حوزه معاونت آموزشی دانشگاه است.
- این شیوه‌نامه با یک مقدمه و تعاریف، ۴۳ ماده و ۵۷ تبصره در جلسه شماره ۴۸۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۴ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسید و برای دانشجویان ورودی سال ۱۴۰۰ و پس از آن لازم‌الاجرا است.